

**SPISAK INSTITUCIJA KOJE SE AKTIVNO
BAVE SPROVOĐENJEM PRAVA
INTELEKTUALNE SVOJINE I INTERNET
ADRESA ZA DOBIJANJE DODATNIH
INFORMACIJA**

Неколико међународних институција на својим интернет страницама пружа информације о спровођењу права интелектуалне својине. Овде су представљени главни актери међу њима.

Европска патентна организација

Европска патентна организација (ЕПО) је међувладина организација која је основана 7. октобра 1977. године на основу Европске конвенције о патентима (ЕПС) потписане у Минхену 1973. године.

Ова организација тренутно има 38 земаља-чланица, међу које, поред свих чланица Европске уније, спадају још и Албанија, Хрватска, Бивша Југословенска Република Македонија, Исланд, Лихтенштајн, Монако, Норвешка, Сан Марино, Србија, Швајцарска и Турска. Основна је мисија те организације да одобрава европске патенте у складу са Европском конвенцијом о патентима и то је задатак који обавља Европски завод за патенте. Организација има седиште у Минхену.

ЕПО подржава националне власти које се баве заштитом права интелектуалне својине тако што им даје смернице о томе како да установе и организују заводе за интелектуалну својину, обучава особље било да је оно општеобразовног профила или да је специјализовано, пружа техничку подршку тим властима и уздиже ниво свести о економском, социјалном и културном утицају интелектуалне својине и њене заштите.

Да бисте стекли општи увид у међународне активности ЕПО потражите следећу адресу:

<http://www.epo.org/aboutžus/office/internationalžrelations.html>

Светска организација за интелектуалну својину

Светска организација за интелектуалну својину (WIPO) је специјализована агенција Уједињених нација. Она је посвећена развоју уравнотеженог и доступног међународног система интелектуалне својине (ИС) конципираног тако да награђује креативност, стимулише иновације и доприноси економском развоју док, у исто време, штити јавни интерес.

WIPO је основана на темељу Конвенције о оснивању Светске организације за интелектуалну својину 1967. године; од земаља-чланица добила је мандат да промовише заштиту интелектуалне својине у целом свету кроз сарадњу међу земљама-чланицама и садејство са другим међународним организацијама. Седиште WIPO је у Женеви. Ако желите да сазнате нешто више о WIPO потражите њихову главну страницу на интернет адреси:

<http://www.wipo.int/portal/index.html.en>

На почетној интернет страници WIPO постоји посебна подстраница на којој се налазе питања која се често постављају а односе се на спровођење права интелектуалне својине. Ево адресе те интернет странице:

<http://www.wipo.int/enforcement/en/faq/>

Светска трговинска организација

Светска трговинска организација (СТО) једина је глобална организација која се бави правилима трговања међу различитим земљама. Она почива на споразумима СТО, о којима је преговарала и које је потписала главнина земаља које учествују у светској трговини, да би их потом ратификовала у својим парламентима. Основни је циљ СТО да помогне произвођачима добара и услуга, извозницима и увозницима у начину на који послују.

Идеје и знање све су важнији део трговине. Највећи део вредности нових лекова и других високотехнолошких производа лежи управо у уделу инвенције, иновације, истраживања, пројектовања и тестирања. Филмови, музички записи, књиге, компјутерски софтвер и он лајн услуге купују се и продају захваљујући својој информативности и креативности, а не због пластике, метала или папира на којима су или од којих су направљени. Многи производи којима се раније трговало као нискотехнолошким робом или сировинама данас у укупној вредности садрже знатно већи удео проналазаштва и пројектовања – то су, на пример, одећа која носи познату етикету или нове биљне сорте.

Споразум о трговинским аспектима права интелектуалне својине (TRIPS) израз је настојања Светске трговинске организације да се смање разлике у начину на који се та права штите широм света и да се све то усагласи са заједничким међународним правилима. Тим споразумом се установљује минимални ниво заштите који свака влада мора пружити интелектуалној својини других државачланица СТО. На тај начин се успоставља равнотежа између дугорочне користи и евентуалних краткорочних трошкова за друштво.

Споразум TRIPS обухвата шест питања широког дијапазона:

- Како треба примењивати основна начела трговинског система и друге међународне споразуме о интелектуалној својини
- Како пружити одговарајућу заштиту правима интелектуалне својине
- Како земље треба на одговарајући начин да спроводе та права на сопственој територији
- Како решавати спорове о интелектуалној својини међу земљама-чланицама СТО
- Специјални транзициони аранжмани у периоду увођења новог система.

Више података о СТО и споразуму TRIPS можете наћи на следећој интернет адреси:

http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/agrm7_e.htm

Организација за економску сарадњу и развој

Основна је мисија Организације за економску сарадњу и развој (OECD) да промовише политику која ће донети побољшање економског и социјалног благостања људи широм света.

OECD је форум у оквиру кога владе могу да сарађују и на тај начин поделе искуства и трагају за решењима заједничких проблема. Ми сарађујемо са владама како бисмо им помогли да схвате шта је то што покреће економске, социјалне и еколошке промене. Меримо продуктивност и глобални обим трговинске размене и улагања. OECD анализира и упоређује податке да би на основу тога предвиђао

будуће трендове. OECD утврђује међународне стандарде за најразличитије ствари, од безбедности хемикалија и нуклеарних електрана до параметара квалитета краставаца.

http://www.oecd.org/document/50/0,3746,en_2649_34173_39542514_1_1_1_1,00.html

ОЕЦД је 2008. године објавио студију под насловом: "Економски утицај фалсификовања и пиратерије".

Ево закључака те студије:

- Размере и последице фалсификовања и пиратерије толико су велике, да нужно изискују одлучну и истрајну акцију влада, пословних кругова и потрошача.
- Ту је од пресудног значаја још делотворније спровођење, као и потреба да јавност пружи истинску подршку борби против фалсификовања и пиратерије.
- Појачана сарадња међу владама као и њихова сарадња са индустријом могла би бити од користи; исто важи и за боље прикупљање података.

Интегрални текст извештај може се преузети на интернет страници:

http://www.oecd.org/document/4/0,3746,en_2649_34173_40876868_1_1_1_1,00.html

Светска здравствена организација

Расправа о проблему фалсификованих лекова први пут је вођена на међународном нивоу 1985. године, на Конференцији експерата о рационалној примени лекова одржаној у Најробију. На том скупу је предложено да СЗО, заједно са другим међународним и невладиним организацијама, проучи изводљивост оснивања једног центра за прикупљање и размену података, из кога би се владе обавештавале о природи и размерама фалсификовања.

На скупштини Светске здравствене организације 1988. године усвојена је резолуција WXA41.16, којом је захтевано од генералног директора СЗО да иницира програме за превенцију и откривање извоза, увоза и кријумчарења фармацеутских препарата са лажним етикетама, оних који су фалсификовани или не задовољавају стандарде. Услед тога што су се фалсификовани лекови веома брзо ширили преко многих националних дистрибутивних канала, Скупштина Светске здравствене организације је 1994. године донела резолуцију WXA47.13. Та резолуција је захтевала од генералног директора СЗО да пружи помоћ земљама-чланицама у напорима које улажу како би осигурале да сви расположиви лекови буду задовољавајућег квалитета и у настојањима да се боре против фалсификованих лекова.

Растуће међународно трговање лекова и продаја преко интернета још је више олакшала продор фалсификованих производа у ланац снабдевања. То је подстакло СЗО да 2006. године организује Међународну радну групу за борбу против фалсификовања медицинских производа (ИПАСТ) која је од тада постала главни инструмент преко кога СЗО води борбу против фалсификовања медицинских препарата.

У одговор на растућу кризу која је у јавности настала услед појаве фалсификованих лекова, Светска здравствена организација је у фебруару 2006. године организовала радну групу за борбу против фалсификовања медицинских препарата (ИПАСТ). Основни је задатак групе ИПАСТ да изгради координисану мрежу између различитих земаља и преко територија тих земаља како би се зауставила производња, трговина и продаја фалсификованих лекова широм света. ИПАСТ је партнерски подухват у коме учествују сви кључни борци против

фалсификованих лекова и медицинских средстава, укључујући ту међународне и невладине организације, агенције за спровођење, удружења произвођача лекова и медицинских средстава и регулаторних органа.

Светска здравствена организација је разрадила и објавила Смернице за развој мера за борбу против фалсификованих лекова. Ту су садржани савети о томе које мере треба да предузму различити актери и заинтересоване стране како би се успешно борили против фалсификовања лекова. Владама и свим осталим актерима у тој борби саветује се да усвоје или да својим активностима прилагоде те смернице како би се даље борили против фалсификовања лекова.

<http://www.who.int/medicines/services/counterfeit/en/index.html>

Канцеларија за хармонизацију на унутрашњем тржишту

Канцеларија за хармонизацију на унутрашњем тржишту (ОНИМ) је званична канцеларија Европске уније за жигове и индустријски дизајн. Ми региструјемо жиг Заједнице (СТМ) и индустријски дизајн Заједнице (RCD) као суштински важне компоненте јединственог европског тржишта. Том регистрацијом се штите жиг и индустријски дизајн у целој Европској унији која обухвата 27 земаља и скоро 500 милиона људи. ОНИМ такође тесно сарађује са националним заводима за интелектуалну својину у земљама-чланицама ЕУ, са међународним канцеларијама као и са Европском комисијом када је реч о широком спектру питања која су важна за власнике и кориснике права интелектуалне својине.

Више података о ОНИМ можете наћи на следећој интернет адреси:

<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/index.en.do>

Основан је и Фонд за сарадњу, ради подршке усаглашавању и модернизацији националних завода за интелектуалну својину. Фонд за сарадњу је највећа инвестициона иницијатива коју је ОНИМ икада покренуо и његов је циљ подстицање што ближег усаглашавања праксе и даља модернизација жигова и система индустријског дизајна међу разним заводима за интелектуалну својину у оквиру ЕУ. Он исто тако пружа прилику да ОНИМ додатно побољша сопствене системе и радну праксу.

У оквиру Фонда за сарадњу предвиђена су два пројекта за бављење питањима у вези са спровођењем права интелектуалне својине:

- База података која треба да служи као подршка за спровођење права интелектуалне својине
- Инструмент за прикупљање обавештајних података о фалсификованим производима

Додатне информације о овом пројекту чија реализација почиње 2011. године могу се наћи на следећим адресама:

<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/QPLUS/projectFund/cf422.en.do>

<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/QPLUS/projectFund/cf423.en.do>

Интерпол

Интерпол је највећа међународна полицијска организација која има 188 земаља-чланица. Основан је 1923. године и он омогућује прекограничну полицијску сарадњу, пружајући подршку и помоћ свим организацијама, властима и службама чији је задатак спречавање међународног криминала или борба против њега.

Основни је циљ Интерпола успостављање међународне полицијске сарадње чак и тамо где између појединих земаља не постоје дипломатски односи. Све акције се предузимају у оквиру постојећих закона у различитим земљама, а у духу Универзалне декларације о људским правима.

Програм Интерпола за заштиту права интелектуалне својине има извештај број основних циљева, међу које спадају:

- Одржавање централне референтне тачке за транснационални организован криминал који непосредно угрожава интелектуалну својину; та референтна тачка служи за свих 188 земаља-чланица Интерпола, све јавне као и све актере у тој борби, било да су из јавног или приватног сектора.
- Унапређење полицијских сазнања - на међународном нивоу - о криминалу у домену интелектуалне својине и о начину на који је тај криминал повезан са транснационалним организованим криминалом.
- Развој и одржавање контаката и партнерства са представницима регионалних бироа Интерпола, органа реда, владама, међународним организацијама, телима која заступају различите индустријске гране, приватним индустријским предузећима и појединцима укљученим у колективне напоре за борбу против транснационалног организованог криминала чији је предмет интелектуална својина.
- Подстицање и омогућавање учешћа у Програму намењеном заштити права интелектуалне својине за широк спектар индустријских грана које су жртве тог криминала, као и за представничка тела која заступају разне индустријске секторе.
- Пружање основних услуга на плану заштите права интелектуалне својине од криминалних радњи националним полицијским органима и индустријским истражитељима у земљама-чланицама.
- Омогућавање одговарајуће размене полицијских и неполицијских информација и обавештајних података о криминалу везаном за интелектуалну својину, у складу са протоколима Интерпола за руковање информацијама из његове Базе података о међународном криминалу у домену интелектуалне својине (DIIP).
- Омогућавање и координација регионалних интервенција које обухватају разне индустријске секторе, а намењене су борби против транснационалног организованог криминала који има на удару интелектуалну својину, у оквиру стратегије за повећање броја полицијских интервенција у области криминала који задире у интелектуалну својину у земљама-чланицама, што све треба да доведе до заплена фалсификоване робе и хапшења учесника у транснационалном организованим криминалу.
- Пружање доприноса колективним напорима за развој Међународног колеџа за истражитеље у области криминала који се односи на интелектуалну својину (IIPCIC).
- Сачињавање јасних, конзистентних и специјализованих програма обуке у области борбе против криминала који се односи на интелектуалну својину

намењених полицајцима и другим припадницима органа реда и истражитељима ове врсте криминала под покровитељством међународног колеџа за истражитеље у области криминала који се односи на интелектуалну својину (IIPCIC).

Више информација о активностима Интерпола у вези са спровођењем права интелектуалне својине можете наћи на следећој интернет адреси:

<http://www.interpol.int/Public/FinancialCrime/IntellectualProperty/Default.asp>

Еуропол

Еуропол је европска полицијска канцеларија. Наш је задатак да Европу учинимо безбеднијом тиме што ћемо пружати помоћ земљама-чланицама Европске уније у њиховој борби против тешког међународног криминала и тероризма. То је веома крупан задатак. Обимне криминалне и терористичке мреже представљају значајну претњу за унутрашњу безбедност ЕУ и за безбедност и живот људи који у њој живе. Највеће безбедносне претње потичу од тероризма, међународног кријумчарења дроге и прања новца, организованих проневера, фалсификовања евра и кријумчарења људи. Акумулирају се, међутим, и нове опасности, у облику високотехнолошког криминала, трговине људима и осталих опасности карактеристичних за модерно доба. То је бизнис чији обим износи неколико милијарди евра, који се веома брзо прилагођава свим новим могућностима и тврдокоран је када се према њему примењују традиционалне полицијске мере.

Више података о Европолу можете наћи на њиховој интернет страници:

<http://www.europol.europa.eu/index.asp?page=home&language=>

Истраживачки институт Уједињених нација за међурегионални криминал и правосуђе

UNICRI је тело Уједињених нација које је овлашћено да пружа помоћ међувладиним, владиним и невладиним организацијама у формулисању и спровођењу побољшане секторске политике у области спречавања криминала и кривичног правосуђа. Основни циљеви UNICRI су следећи:

- унапредити разумевање проблема у вези са криминалом
- јачати правичне и делотворне системе кривичног правосуђа
- пружати подршку поштовању међународних инструмената и других стандарда
- омогућити међународну правосудну сарадњу и судску помоћ.

UNICRI је основао Стални међународни осматрачки центар за борбу против фалсификовања (IPO/c) као обимни програм мониторинга који треба да обезбеди лако доступне и поуздане податке о обиму и размерама фалсификовања. IPO/c жели да анализира многобројне различите изазове које проистичу из ове појаве, као и примереније начине и могућа решења која би ваљало предузети на националном и међународном плану.

Фалсификовање је проблем који има више аспеката, па зато одговор на њега мора бити сложен. UNICRI IPO/c је конципиран тако да пружи тај вишедимензионални одговор, који ће обухватити различита поља делатности.

У самој сржи активности IPO/c лежи прикупљање и размена информација. Ти подаци представљају суштински важан извор из кога се ажурираним и поузданим

информацијама обавештавају јавност и приватне организације, захваљујући чему је могуће планирати активности у другим областима, као у домену кривичног правосуђа или у домену развоја технологија за борбу против фалсификата.

Сфера активности IPO/с замишљена је тако да буде флексибилна и прилагодљива потребама са којима се суочавају међународна заједница, приватни сектор и широка јавност. Кључне области делатности су кривично правосуђе, израда извештаја о фалсификовању и разрада технологија за борбу против тог вида криминала.

Општи циљ јесте пружање подршке напорима међународне заједнице која настоји да обезбеди да грађани стекну поверење у производе које купују, као и да средства уложена у законито пословање не доносе губитке.

<http://counterfeiting.unicri.it/>

UNICRI је 2008. године објавио извештај под насловом: Фалсификовање - глобална појава, глобална претња, у коме је тежиште стављено на ону фалсификовану робу која представља претњу по јавно здравље и безбедност. Интегрални текст извештаја може се наћи на следећој интернет адреси:

<http://counterfeiting.unicri.it/report2008.php>